

Sammanfattning

Utskottet tillstyrker i betänkandet regeringens förslag om ändrade skatteregler för värdering av fordringar, skulder och kontanter i utländsk valuta. Utskottet avstyrker därmed två motioner (m, kd) med yrkanden om avslag på propositionen.

Reservationer har avgivits av m och kd.

Propositionen

Regeringen (Finansdepartementet) föreslår i proposition 1998/99:28 att riksdagen antar de i propositionen framlagda förslagen till

1. lag om ändring i kommunalskattelagen (1928:370),
2. lag om beskattning av valutakursreserv.

I propositionen föreslås ändrade regler avseende beskattning av fordringar och skulder i utländsk valuta i företagssektorn. De nya reglerna beror på ändrade civilrättsliga regler. Värdering skall ske till balansdagens kurs. Befintliga valutakursreserver återförs till beskattning under en femårsperiod. Den schablonintäkt som beräknas på valutakursreserven höjs till 74 % av valutakursreserven multiplicerad med statslåneräntan vid beskattningsårets utgång.

Lagförslagen har intagits som bilaga till betänkandet.

Motionerna

1998/99:Sk12 av Bo Lundgren m.fl. (m) vari yrkas att riksdagen avslår proposition 1998/99:28 i enlighet med vad som anförts i motionen.

1998/99:Sk13 av Holger Gustafsson m.fl. (kd) vari yrkas att riksdagen avslår proposition 1998/99:28.

Utskottet

Bakgrund

Vid 1990 års skattereform var avsikten att fordringar och skulder i utländsk valuta i näringsverksamhet vid beskattningen skulle värderas genom en strikt tillämpning av balansdagens kurs. Skälet var att förhindra skatteplanering genom att behandla realiserade vinster och förluster på samma sätt. På grund av kritik under remissförfarandet genomfördes inte den avsedda lösningen. Invändningarna avsåg dels att det skulle kunna uppstå likviditetsproblem om företag och näringsidkare skulle beskattas för realiserade vinster, dels att den önskade lösningen skulle bryta sambandet mellan beskattningen och gällande redovisningsregler. Redovisningsreglerna innebar att realiserade förluster på långfristiga poster fick kostnadsföras medan realiserade vinster fick sättas av till en valutakursreserv. Vid reformen valdes i stället modellen att vid beskattningen medge avdrag för avsättning av realiserade vinster till valutakursreserv. För att minimera olägenheten med en olikformig behandling av realiserade vinster och förluster infördes en schablonbeskattning av valutakursreserven. Avsikten var att neutralisera företagets räntevinster. Schablonintäkten motsvarade 54 % av valutakursreserven multiplicerad med statslåneräntan vid beskattningsårets utgång.

Propositionen

Den 1 januari 1999 kommer innebörden av god redovisningssed att ändras och innebära att fordringar och skulder i utländsk valuta skall värderas till balansdagens kurs (utom beträffande säkrade poster). För att bibehålla sambandet mellan redovisning och beskattning föreslår regeringen att värderingsregeln i punkt 4 av anvisningarna till 24 § kommunalskattelagen (1928:370) anpassas till detta. Avsättning till valutakursreserv accepteras inte längre. Om det föreligger en valutasäkringsåtgärd får posten liksom nu tas upp till det värde som motiveras av valutasäkringen om samma värde används i bokföringen och en sådan värdering står i överensstämmelse med god redovisningssed. Befintliga valutakursreserver återförs till beskattning under en femårsperiod. De företag som vill kan återföra reserven omedelbart. Schablonintäkten för kvarvarande valutakursreserver höjs till 74 % av valutakursreserven multiplicerad med statslåneräntan vid beskattningsårets utgång.

Förslaget träder i kraft den 1 januari 1999 och tillämpas första gången vid 2000 års taxering. En varaktig budgetförstärkning på 30 miljoner kronor bedöms uppkomma på grund av att de ackumulerade valutakursreserverna återförs till beskattning.

Motionerna

I motionerna Sk12 av Bo Lundgren m.fl. (m) och Sk13 av Holger Gustafsson m.fl. (kd) yrkas avslag på propositionen. I motionerna framhålls att förslaget fått omfattande kritik vid remissbehandlingen. Det har ifrågasatts om det behövs en skattemässig reglering av frågan och om inte den föreslagna

avskattningsregeln är alltför oförmånlig. Flera näringslivsorganisationer liksom NUTEK har förordat en annan modell för beskattning än den regeringen föreslagit. Motionärerna anser att regeringen bör överväga om det behövs en beskattningsreglering rörande fordringar och skulder i utländsk valuta och i så fall återkomma till riksdagen med ett bättre berett förslag.

Utskottets ställningstagande

Utskottet finner att propositionens förslag anknyter till de intentioner för beskattning av fordringar och skulder i utländsk valuta som fanns i samband med 1990 års skattereform men som då inte genomfördes bl.a. med hänvisning till att sambandet med redovisningsreglerna skulle brytas. När nu redovisningsreglerna ändras anser utskottet att det är viktigt att kopplingen mellan redovisning och beskattning bibehålls och att det införs en ordning med strikt värdering till balansdagens kurs utan möjlighet för avsättning till valutakursreserv. Ordningen innebär en likformig behandling av orealiserade vinster och förluster vilket motverkar skatteplanering. Utskottet ansluter sig därmed till propositionens förslag och avstyrker bifall till motionerna.

Hemställan

Utskottet hemställer

att riksdagen med bifall till proposition 1998/99:28 och med avslag på motionerna 1998/99:Sk12 och 1998/99:Sk13 antar de vid propositionen fogade förslagen till

1. lag om ändring i kommunalskattelagen (1928:370),
2. lag om beskattning av valutakursreserv.

res. (m, kd)

Stockholm den 24 november 1998

På skatteutskottets vägnar

Arne Kjörnsberg

I beslutet har deltagit: Arne Kjörnsberg (s), Bo Lundgren (m), Lisbeth Staaf-Igelström (s), Per Rosengren (v), Carl Fredrik Graf (m), Per Erik Granström (s), Ulla Wester (s), Lena Sandlin (s), Marie Engström (v), Helena Höij (kd), Marietta de Pourbaix-Lundin (m), Yvonne Ruwaida (mp), Rolf Kenneryd (c), Johan Pehrson (fp), Lars U Granberg (s), Catharina Hagen (m) och Kenneth Lantz (kd).

Reservation

Beskattning av fordringar och skulder i utländsk valuta

Bo Lundgren (m), Carl Fredrik Graf (m), Helena Höij (kd), Marietta de Pourbaix-Lundin (m), Catharina Hagen (m) och Kenneth Lantz (kd) har

dels anfört följande:

Den av regeringen föreslagna modellen för beskattning av kontanter, fordringar och skulder i utländsk valuta har fått omfattande kritik vid remissbehandlingen. Flera remissinstanser ifrågasätter om det över huvud taget behövs en skattemässig särreglering. De föreslagna avskattningsreglerna anses vidare i flera remissvar vara alltför oförmånliga. Flera näringslivsorganisationer liksom NUTEK anser att en i departementspromemorian redovisad alternativ modell i stället borde väljas. Mot bakgrund av det mycket splittade remissutfallet och de tungt vägande skäl som framförs för en förändring av regeringens förslag anser vi att det bör avslås. Om det behövs en skatteregel om värdering av fordringar och skulder i utländsk valuta bör enligt vår mening regeringen återkomma till riksdagen med ett bättre berett förslag.

dels hemställt:

att riksdagen med bifall till motionerna 1998/99:Sk12 och 1998/99:Sk13 avslår proposition 1998/99:28 och som sin mening ger regeringen till känna vad ovan anförts.

Sammanfattning.....	1
Propositionen.....	1
Motionerna	1
Utskottet	2
Hemställan	3
Reservation	4
Beskattning av fordringar och skulder i utländsk valuta (m, kd)	4
Propositionens lagförslag.....	5